

บทที่ 1

บทนำ

การจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษานั้นจำเป็นต้องให้นักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับองค์ความรู้ในศาสตร์และองค์ความรู้พื้นฐานอื่น ๆ ที่จำเป็น รวมถึงมีคุณลักษณะ และทักษะ ตามที่หลักสูตรได้กำหนดแล้ว นักศึกษาจะต้องทำวิจัยเพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา สำหรับการทำวิจัยนี้นักศึกษาจะต้องทำวิจัยในหัวข้อที่ตนเองสนใจเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับศาสตร์ที่ศึกษา พร้อมทั้งได้รับการพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการตามกระบวนการทางวิชาการ จนเสร็จสมบูรณ์ แล้วถ่ายทอดความรู้ ความคิด ข้อค้นพบ หรือผลการวิจัย ออกมาในรูปแบบของรายงานวิจัย หรือวิทยานิพนธ์ที่ถือเป็นการเผยแพร่ผลการวิจัยหรือองค์ความรู้ที่ค้นพบให้แก่ผู้ที่สนใจได้นำไปใช้ประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็น นิสิต นักศึกษา ครู อาจารย์ นักวิชาการ และผู้ที่สนใจทั่วไปก็ตามดังนั้นในการจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์นักศึกษาจะต้องเรียบเรียงขึ้น ตามหลักวิชาการและเป็นไปตามรูปแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนดโดยผ่านขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องตามหลักวิชาการเพื่อให้รายงานวิจัย หรือ วิทยานิพนธ์นั้นมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ และได้มาตรฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

1.1 วิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ หมายถึง เอกสารที่เขียนโดยนักศึกษาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา เป็นการเขียนหรือพิมพ์พรรณนาขั้นตอน วิธีการ และผลการศึกษาวิจัยที่ค้นคว้าวิจัยมาได้อย่างเป็นระบบ และมีแบบแผน ในการเขียนที่ชัดเจน และเป็นเอกสารบังคับทางการศึกษาแต่ละหลักสูตร

วิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ จึงเป็นเสมือนสื่อที่จะสามารถถ่ายทอดความคิด ความรู้และคำตอบของประเด็นปัญหาที่นักศึกษาได้ทำการวิจัยค้นคว้า จนประสบผลสำเร็จไปสู่นักวิชาการ นักวิชาชีพและผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงจะต้องมีคุณภาพสูง มีความถูกต้องทางวิชาการ ชัดเจน และผ่านความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ของคณะกรรมการกำกับดูแล

1.2 ประเภทของวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์สามารถแบ่งเป็นหลายประเภทตามคุณลักษณะ ได้แก่ รายงาน ภาคนิพนธ์ สารนิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ วิทยานิพนธ์ และดุชฎินิพนธ์ ทั้งนี้รูปแบบของการจัดทำรายงานดังกล่าว ส่วนใหญ่จะเหมือนกัน มีความแตกต่างกันบ้างเล็กน้อยในบางส่วน ดังนั้นในหนังสือคู่มือ การทำวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใช้คำว่า “วิทยานิพนธ์” แทนงานที่มี ลักษณะดังกล่าวซึ่งแบ่งวิทยานิพนธ์ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.2.1 วิทยานิพนธ์ (Thesis or Dissertation) หมายถึง วิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงจากการค้นคว้า วิจัยของนักศึกษาหลักสูตรปริญญาโท แผน ก และนักศึกษาหลักสูตรปริญญาเอก ต้องทำวิทยานิพนธ์ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นผู้ควบคุมและให้คำปรึกษาในการดำเนินการ เพื่อสิทธิ์ในการรับ ปริญญาบัตรตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

1.2.2 การค้นคว้าอิสระ (Independent Study) หมายถึง วิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงจากการค้นคว้าวิจัยที่นักศึกษาหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต แผน ข ต้องทำโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา การค้นคว้าอิสระเป็นผู้ควบคุมและให้คำปรึกษาในการดำเนินการ เพื่อสิทธิ์ในการรับปริญญาบัตร ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยทั่วไปการค้นคว้าอิสระมีเนื้อหาสาระที่แสดงความริเริ่มของนักศึกษา โดยมีขอบข่าย ปริมาณ คุณภาพและความลุ่มลึกน้อยกว่าวิทยานิพนธ์

1.3 ความสำคัญของวิทยานิพนธ์

ถ้าหากจะพิจารณาในแง่ของผลงาน หรือผลผลิตที่เป็นรูปธรรมของการศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา ความสำคัญของวิทยานิพนธ์ก็จะปรากฏชัดเจนขึ้นมาทันที ทั้งนี้เพราะวิทยานิพนธ์เป็น สัญลักษณ์แสดงถึงความวิริยะ อุตสาหะ และความรอบรู้ของเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความเป็นมหาบัณฑิตหรือดุชฎินิพนธ์ให้เห็นถึงคุณภาพของผลงานวิจัยที่บ่งชี้คุณวุฒิ ความสำคัญของการทำวิทยานิพนธ์สรุปได้ดังนี้

1.3.1 วิทยานิพนธ์เป็นหลักฐานของศักยภาพของนักศึกษา

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถในการศึกษา หาความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง มีความสนใจใฝ่รู้วิชาการอย่างต่อเนื่อง สามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา ตามหลักวิชาการได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ผลงานวิทยานิพนธ์เป็นหลักฐานสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถของนักศึกษาและความพยายามในการทำงานจนประสบผลสำเร็จ

1.3.2 วิทยานิพนธ์เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา

ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา กำหนดให้นักศึกษาในระดับปริญญา มหาบัณฑิต และปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตต้องทำวิทยานิพนธ์ โดยต้องสอบผ่านตามเงื่อนไข ของมหาวิทยาลัย หากนักศึกษาไม่สามารถทำวิทยานิพนธ์ได้เป็นผลสำเร็จ จะไม่สามารถสำเร็จ การศึกษาตามหลักสูตรได้

1.3.3 วิทยานิพนธ์เป็นดัชนีบ่งชี้คุณภาพของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

วิทยานิพนธ์จัดเป็นดัชนีบ่งชี้ถึงคุณภาพของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ดังนั้น หากนักศึกษา ผลิตวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพ เช่น ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ที่มีประโยชน์ในทางวิชาการหรือการนำไป ประยุกต์ใช้ในสังคมหรือได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารทางวิชาการหรือการประชุม สัมมนา เป็นการบ่งชี้ถึงคุณภาพการจัดการศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชานั้น ๆ รวมถึงเป็นที่ยอมรับ ในแวดวงวิชาการมากขึ้น

1.4 ลักษณะของวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพ

วิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาและเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงความสามารถและ ความประณีตของเจ้าของวิทยานิพนธ์นั้นด้วย วิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพนั้นในเบื้องต้นจะต้องมีลักษณะ บ่งชี้ที่สำคัญหลายประการ ดังนี้

1.4.1 รูปเล่มวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ควรมีลักษณะของรูปเล่มที่แสดงถึงความคงทน กระดาษแข็งหรือวัสดุที่ใช้ทำปกนอก ของเล่มวิทยานิพนธ์มีคุณภาพดี มีความพิถีพิถันในการ “เข้าเล่ม” ไม่หลุดลุ่ย หรือบางส่วนของหน้าใน วิทยานิพนธ์หลุดออกมาจากตัวเล่ม ปกวิทยานิพนธ์หรือส่วนที่เป็นเนื้อหา วิทยานิพนธ์ต้องมีความเรียบร้อย ไม่มีความขรุขระที่ขอบโดยรอบของเล่มวิทยานิพนธ์ และไม่มีส่วนขอบของเนื้อในของเล่มวิทยานิพนธ์ นั้นยื่นล้ำมาจากส่วนอื่น ซึ่งแสดงถึงการเย็บเล่มหรือการตัดกระดาษบริเวณขอบของเนื้อในของ วิทยานิพนธ์นั้นไม่มีความเรียบร้อยและไม่มีความประณีต กระดาษที่ใช้ในการพิมพ์วิทยานิพนธ์ต้องมี คุณภาพดีตรงตามข้อกำหนดหรือเป็นกระดาษที่มีคุณภาพดีกว่าที่กำหนดไว้

1.4.2 จำนวนหน้าและความหนา

วิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาจำนวนมากไปจะทำให้รูปเล่มของวิทยานิพนธ์นั้นมีจำนวนหน้า ความหนามาก วิทยานิพนธ์ที่ดีควรมีข้อความทั้งหมดในวิทยานิพนธ์ที่เหมาะสม อันแสดงถึง ความสามารถในการใช้ภาษาที่ชัดเจนของผู้วิจัย สามารถทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจได้ดีความยาว ของเนื้อหาไม่ควรมากหรือน้อยเกินไปโดยไม่จำเป็น

ข้อกำหนดการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของสถาบันหลายแห่ง ได้ระบุความยาวของวิทยานิพนธ์ โดยการนับจำนวนคำที่พิมพ์ เป็นต้นว่า วิทยานิพนธ์ที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษในระดับมหาบัณฑิต กำหนดจำนวนคำไว้ไม่ให้เกิน 20,000 คำ และวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิตกำหนดจำนวนคำไม่ให้เกิน 80,000 คำ ทั้งนี้ไม่รวมภาคผนวกซึ่งไม่ควรจะมีความยาว หรือความหนามากกว่าส่วนเนื้อหาของวิทยานิพนธ์

1.4.3 การใช้ภาษา

ภาษาที่ใช้ในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ ไม่ว่าจะเป็นภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษ ต้องนำเสนอเป็นภาษา “เขียน” และไม่ใช่ภาษา “พูด” หรือ “ภาษาสแลง” หรือ “ภาษาสำนวน” ในการเรียบเรียง ยกเว้นเมื่อต้องการจะอ้าง “คำพูด” โดยที่วิทยานิพนธ์เป็นเอกสารทางวิชาการ นอกจากนั้นคำวลีหรือประโยคที่ใช้ันั้นต้องถูกต้องแม่นยำใน “ความหมาย” หากไม่มีความมั่นใจหรือเกิดความสงสัย แม้เพียงเล็กน้อย ผู้วิจัยต้องเปิดพจนานุกรมที่เป็นมาตรฐานตรวจสอบความถูกต้องทุกครั้ง ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยวิทยานิพนธ์ควรมีพจนานุกรมไว้ตรวจสอบความถูกต้องไว้เสมอ ปัจจุบันโปรแกรมที่ใช้ในการพิมพ์ ส่วนใหญ่จะมีคุณสมบัติที่สามารถตรวจสอบความถูกต้องของการสะกดคำทั้งในภาษาไทย และภาษาอังกฤษ แม้การตรวจสอบภาษาไทยจะยังเป็นปัญหาอยู่บ้าง แต่ก็พอจะช่วยการตรวจสอบได้ส่วนหนึ่ง อย่างไรก็ตามผู้วิจัยวิทยานิพนธ์ควรตรวจทานด้วยตนเองอย่างละเอียดอีกครั้ง

1.4.4 ความสมดุลของส่วนประกอบ

วิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพต้องมีความสมดุลในส่วนประกอบต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ โดยปกติส่วนเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ควรเป็นส่วนที่มีความยาวมากที่สุด และภาคผนวกไม่ควรจะมีความยาวมากกว่าส่วนเนื้อหา ยิ่งกว่านั้นในส่วนเนื้อหาก็ควรมีความสมดุลในบทต่าง ๆ ที่เป็นส่วนประกอบ เป็นต้นว่า บทนำไม่ควรจะมีความยาวมากกว่าตัวเรื่องและข้อสรุปควรมีความชัดเจนและสั้น สมกับการ “สรุป” เป็นต้น วิทยานิพนธ์จำนวนไม่น้อยที่มีส่วนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เขียนยืดยาวโดยไม่คำนึงถึงความกระชับและครอบคลุมเนื้อหา เช่น การอ้างบทความจากเอกสารอ้างอิงอื่น ๆ โดยการคัดลอกบางส่วนของบทความนำมาพิมพ์เรียงกัน ไม่ใช้ความพยายามในการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาก่อนการเรียบเรียงและอ้างอิง ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความกระชับและครอบคลุมเนื้อหา และควรใช้ความสามารถเชิงภาษา ทำให้เนื้อหาที่ต้องการอ้างถึงนั้นประสานกลมกลืนเป็นแนวทางเดียวกันส่วนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้ควรมีความสั้น กระชับ แต่ยังคงไว้ซึ่งใจความที่สำคัญ แทนการอ้างโดยการคัดลอกจนเกินความจำเป็น

1.5 ข้อควรทราบและถือปฏิบัติในการทำวิทยานิพนธ์

การทำวิทยานิพนธ์ที่ประสบความสำเร็จด้วยดี มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับ นอกจากผู้วิจัยต้องศึกษาจากคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว ควรศึกษาข้อบังคับ ระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัย รวมทั้งเทคนิคหรือข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์สำหรับการทำวิทยานิพนธ์เพิ่มเติม ซึ่งข้อควรรู้ของการทำวิทยานิพนธ์ มีดังนี้

1.5.1 ระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยควรทำความเข้าใจระเบียบ ประกาศ และข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการทำวิทยานิพนธ์ให้เข้าใจ เพื่อช่วยให้สามารถวางแผนการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จได้ตามกำหนดเวลา สามารถอ่านและทำความเข้าใจได้จากคู่มือหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและคู่มือการทำวิทยานิพนธ์นี้ โดยระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์ที่สำคัญมีดังนี้

1.5.1.1 ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2559

1.5.1.2 ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เรื่อง การจัดทำวิทยานิพนธ์ พ.ศ. 2559

1.5.1.3 ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เรื่อง การจัดการค้นคว้าอิสระ พ.ศ. 2559

1.5.1.4 ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เรื่อง การสอบวัดคุณสมบัติ พ.ศ. 2559

1.5.1.5 ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เรื่อง การตีพิมพ์เผยแพร่บทความจากผลงานวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระเพื่อสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2560

1.5.1.6 ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เรื่อง การตรวจสอบการลอกเลียนแบบวรรณกรรมทางวิชาการ พ.ศ. 2559

1.5.1.7 ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการเค้าโครงวิทยานิพนธ์ พ.ศ. 2559

1.5.1.8 ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการสอบวิทยานิพนธ์ พ.ศ. 2559

1.5.1.9 ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ พ.ศ. 2559

1.5.1.10 ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการสอบการค้นคว้าอิสระ พ.ศ. 2559

1.5.2 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.5.2.1 การเลือกอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาควรปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปหรือประธานหลักสูตรถึงหัวข้อปัญหาและแนวทางการวิจัยที่ตนได้ศึกษามาแล้ว เพื่อขอคำแนะนำในการเลือกหรือติดต่ออาจารย์ที่มีความรู้ความชำนาญหรือสนใจในหัวข้อปัญหาดังกล่าว ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หรืออยู่ในดุลยพินิจของแต่ละสาขาวิชา

1.5.2.2 การปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ นักศึกษาต้องเข้าพบเพื่อขอคำปรึกษาหารือ และรายงานความก้าวหน้าของการทำวิจัยอย่างสม่ำเสมอ ตลอดระยะเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์นั้น หากเป็นไปได้ควรกำหนดตารางเวลาการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาที่แน่นอน อาจเป็นเดือนละหนึ่งหรือสองครั้ง ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาหรือทางสาขาวิชากำหนด

1.5.3 จรรยาวิชาชีพอิจัยและจริยธรรมในการทำวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยใด ๆ ย่อมมีบุคคลหรือหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย ตั้งแต่เริ่มต้นจนการวิจัยเสร็จสิ้น รวมถึงการเขียนรายงานหรือเสนอผลงานวิจัยในรูปแบบตง ๆ ดังนั้น นักศึกษาจึงต้องคำนึงถึงจรรยาบรรณที่นักวิจัยพึงปฏิบัติ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้ประกาศใช้ เพื่อเป็นแนวทางให้นักวิจัยยึดถือประพฤติปฏิบัติ เพื่อรักษา และส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของความเป็นนักวิจัยที่มีคุณภาพ รวมทั้งมีคุณธรรม และจริยธรรม ทำให้เป็นที่ยอมรับของประชาคมวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1.5.3.1 ผู้วิจัย ต้องซื่อสัตย์และมีคุณธรรมในทางวิชาการและการจัดการ ผู้วิจัยต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองไม่นำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน ไม่ลอกเลียนงานของผู้อื่น ต้องให้เกียรติและอ้างถึงบุคคลหรือแหล่งที่มาของข้อมูลที่นำมาใช้ในงานวิจัย ต้องซื่อตรงต่อการแสวงหาทุนวิจัยและมีความเป็นธรรมเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1.5.3.2 ผู้วิจัย ต้องตระหนักถึงพันธกรณีในการทำงานวิจัย ตามข้อตกลงที่ทำไว้กับหน่วยงานที่สนับสนุนการวิจัย และต่อหน่วยงานที่ตนสังกัด ผู้วิจัยต้องปฏิบัติตามพันธกรณีและข้อตกลงการวิจัยที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายยอมรับร่วมกัน อุทิศเวลาทำงานวิจัยให้ได้ผลดีที่สุด และเป็นไปตามกำหนดเวลา มีความรับผิดชอบไม่ละทิ้งงานระหว่างดำเนินการ

1.5.3.3 ผู้วิจัย ต้องมีพื้นฐานความรู้ในสาขาวิชาการที่ทำวิจัย ผู้วิจัย ต้องมีพื้นฐานความรู้ในสาขาวิชาการที่ทำวิจัยอย่างเพียงพอ และมีความรู้ความชำนาญ หรือมีประสบการณ์เกี่ยวเนื่องกับเรื่องที่ทำวิจัย เพื่อนำไปสู่งานวิจัยที่มีคุณภาพ และเพื่อป้องกันปัญหาการวิเคราะห์ การตีความหรือการสรุปที่ผิดพลาด อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่องานวิจัย

1.5.3.4 ผู้วิจัยต้องมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัย ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่ มีชีวิตผู้วิจัย ต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบระมัดระวัง และเที่ยงตรงในการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ คน สัตว์ พืช ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึกและมีปณิธานที่จะอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

1.5.35 ผู้วิจัยต้องเคารพศักดิ์ศรี และ สิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นตัวอย่างในการวิจัย ผู้วิจัยต้องไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ทางวิชาการจนละเลยและขาดความเคารพในศักดิ์ศรีของเพื่อน มนุษย์ ต้องถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะอธิบายจุดมหมายของการวิจัยแก่บุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยไม่หลอกลวงหรือบีบบังคับ และไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

1.5.3.6 ผู้วิจัยต้องมีอิสระทางความคิด โดยปราศจากอคติในทุกขั้นตอนของการทำวิจัย ผู้วิจัย ต้องมีอิสระทางความคิด ต้องตระหนักว่า อคติส่วนตัวหรือความลำเอียงทางวิชาการอาจส่งผล ให้มีการบิดเบือนข้อมูลและข้อค้นพบทางวิชาการ อันเป็นเหตุให้เกิดผลเสียหายต่องานวิจัย

1.5.3.7 ผู้วิจัยพึงนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบ ผู้วิจัย พึงเผยแพร่ ผลงานวิจัยเพื่อประโยชน์ทางวิชาการและสังคม ไม่ขยายผลข้อค้นพบจนเกินความเป็นจริง และไม่ใช้ ผลงานวิจัยไปทางมิชอบ

1.5.3.8 ผู้วิจัยพึงเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น ผู้วิจัย พึงมีใจกว้างพร้อม ที่จะเปิดเผยข้อมูลและขั้นตอนการวิจัย ยอมรับฟัง ความคิดเห็นและเหตุผลทางวิชาการของผู้อื่น และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยของตนให้ถูกต้อง

1.5.3.9 ผู้วิจัยพึงมีความรับผิดชอบต่อสังคมทุกระดับ ผู้วิจัย พึงมีจิตสำนึกที่จะอุทิศ กำลังสติปัญญาในการทำวิจัย เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อความเจริญและประโยชน์สุขของ สังคมและมวลมนุษยชาติ

การปฏิบัติตามจรรยาบรรณผู้วิจัย เป็นสิ่งสำคัญนักศึกษาทุกท่านควรทราบ และปฏิบัติตามหลักจริยธรรม และจรรยาบรรณที่กำหนดไว้ทุกประการ หากมีการละเมิดหลัก จริยธรรม และจรรยาบรรณผู้วิจัยอาจนำมาสู่การพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา หรือถูกเพิกถอนปริญญาได้